

Bron: Jaarboek van de Koninklijke Marine 1983

Hr.Ms. Zuiderkruis

commandant: ktz P.W. Schelkers, sedert 4 maart ktz R.C. Veenendaal

Helaas is er over 1983 geen jaarverslag gemaakt door Hr.Ms. Zuiderkruis omdat het schip het hele jaar in het eskader heeft gevaren.

Uittreksel uit het jaarverslag van het eskader

Eskader (Task Group 429.5)

Eskadercommandant: schout-bij-nacht C.H.E. Brainich von Brainich Feith

Vlaggeschip: Hr.Ms. De Ruyter

Verrichtingen

Samenstelling Task Group 429.5 gedurende de oefening Ginger Nut-Roebuck 1983 van 31 januari tot 15 februari: Hr.Ms. De Ruyter, Hr.Ms. Zuiderkruis, Hr.Ms. Piet Heyn, Hr.Ms. Van Kinsbergen, Hr.Ms. Van Speijk, Hr.Ms. Bloys van Treslong en, geïntegreerd binnen het eskader, het Belgische fregat Zr.Ms. Westhinder. Aan boord van Hr.Ms. Zuiderkruis waren bovendien twee Sea Kings alsmede drie aircrews en groundparty van het Britse squadron 819 gedetacheerd.

Voorafgaande aan de oefening Roebuck 1983, werd van 21 januari tot 4 februari de nationale oefening Ginger Nut gehouden. Deze vond plaats in de Noordzee ten noorden van de Waddeneilanden en ten westen van Zuid-Noorwegen. Daartoe vertrok het eskader, voorgedaan door Task Group 429.2, op 21 januari te 17.00 uur onder zeer slechte weersomstandigheden naar zee.

Behoudens procedure- en verbindingsoefeningen werden, teneinde de luchtverdedigingsorganisatie van het eskader op te werken, de volgende dagen oefeningen gehouden met vliegtuigen van de luchtmachten van Nederland, België, Duitsland en de Amerikaanse luchtmachten in Europa. Voor het geven van tactische directie aan deze vliegtuigen nam tevens een Atlantic van het marine- vliegkamp Valkenburg deel.

Teneinde het personeel vertrouwd te maken met omstandigheden waarin verbindingen en radars gestoord worden was de medewerking van de Koninklijke luchtmacht gevraagd voor het leveren van een Jamcar en personeel welke werd ingescheept aan boord van Hr.Ms. Zuiderkruis. Hierdoor kregen de oefeningen een realistischer karakter. Helaas kon, ondanks de grote inspanning en enthousiaste medewerking van alle deelnemers, niet het volle rendement uit de oefening gehaald worden, daar vele vliegtuigmismissies in verband met de barre weersomstandigheden moesten worden geannuleerd. In verband met schade aan het kanon van 76 mm moest Hr.Ms. Bloys van Treslong 2 februari naar Den Helder worden gedirigeerd voor reparatiewerkzaamheden.

Op de achtermiddag van 2 februari zette het eskader koers naar de wateren bewesten Zuid-Noorwegen waar de onderzeebootbestrijders aan hun trekken konden komen tijdens oefeningen met een aantal Noorse onderzeeboten. Het weer bleef echter de grote spelbreker, waardoor op 4 februari te 14.00 uur, eerder dan was gepland, werd opgestoomd naar de wateren bij Shetland. Hr.Ms. Van Speijk bleef achter teneinde machinekamerreparaties uit te voeren te Haakonsvern in Noorwegen. Te 20.00 uur werd gechopped naar de Commander Task Force 348, waarmee voor het eskader als Task Group 348.1 oefening Roebuck 1983 een aanvang nam. Op 5 februari voegde Hr.Ms. Bloys van Treslong, nu zonder kanon, zich weer bij het verband, en op 8 februari completeerde Hr.Ms. Van Speijk het eskader

De oefening kenmerkte zich door een groot aantal interacties op alle warfare-gebieden ondanks de vaak barre omstandigheden waardoor vliegoperaties vaak marginaal dan wel onmogelijk waren.

Bij het beëindigen van oefening Roebuck 1983 op 11 februari werd Hr.Ms. Van Kinsbergen naar Den Helder gedirigeerd en brachten de overige eenheden een routine bezoek aan Rosyth en Dundee. Na afloop van de Post Exercise Discussion op 14 februari stoomden Zr.Ms. Westhinder en Hr.Ms. Bloys van Treslong op naar respectievelijk de thuishaven Zeebrugge en Portland. De overige schepen vertrokken naar Den Helder alwaar ze op 15 februari arriveerden. De eerste eskaderreis kwam hiermee tot een einde.

Samenstelling van Task Group 429.5 gedurende de winterreis van 14 maart tot 22 april: Hr.Ms. De Ruyter, Hr.Ms. Zuiderkruis. Hr.Ms. Tjerk Hiddes, Hr.Ms. Piet Heyn en Hr.Ms. Bloys van Treslong.

Op 14 maart vertrok het eskader vanuit Den Helder voor een oefenreis in de Oost-Atlantische wateren. Nadat de schepen waren opgeformeerd werd koers om de zuid gelegd en via het Britse Kanaal en de Golf van Biskaje opgestoomd naar Santa Cruz de Tenerife, begunstigd door mooi weer. De eerste dagen werden voornamelijk besteed aan procedure- en verbindings-oefeningen, terwijl de organieke hefschroefvliegtuigen werden ingezet om alle schepen individueel de gelegenheid te geven hun hefschroefvliegtuig controllers en vliegdekbezetting te oefenen.

Maandagmiddag 14 maart werd een luchtverdedigingsoefening gehouden met vliegtuigen van de Koninklijke luchtmacht. Woensdagmiddag 16 maart werd een luchtverdedigingsoefening gehouden met een Alizé en Etendards van de Franse luchtmacht. In de ochtend van 18 maart werd rendez-vous gemaakt met de Spaanse schepen Cataluña en Marqués de la Ensenada, waarmee tot 19 maart oefenend werd doorgebracht in de wateren ten westen van Spanje.

Het weekeinde werd opgestoomd naar de oefengebieden bij Madeira, waar, teneinde de luchtverdedigingsorganisatie op te werken, werd samengewerkt met een Learjet 35-A, die van 21 tot 25 maart was gestationeerd op Tenerife.

Na een intensief oefenprogramma brachten de schepen van 24 tot 28 maart een routine bezoek aan Santa Cruz de Tenerife.

Na een zonnig en ontspannen weekeinde kozen de eskadereenheden op 28 maart weer zee, met de minister van defensie, mr. J. de Ruyter, geëmbarkeerd aan boord van Hr.Ms. De Ruyter en cursisten van de hogere krijgsschool, ingescheept op de diverse schepen. Deze week stond voornamelijk in het teken van onderzeebootbestrijdingsoefeningen met Hr.Ms. Tonijn, die anderhalve week later dan gepland in de oefengebieden aankwam. De eerste dag reeds werd Hr.Ms. Tonijn door de commandant van de onderzeedienst aan een inspectieprogramma onderworpen, waarbij het eskader als tegenstander optrad. Des middags werd de commandant van de onderzeedienst en staf naar Tenerife gedebarkeerd met de in het eskader ingescheepte hefschroefvliegtuigen. Dinsdag 29 maart vertrokken de hefschroefvliegtuigen ten tweede male naar Tenerife, thans om de minister van defensie en gevolg te debarkeren, die twee dagen lang van zijn belangstelling voor het eskader had blijk gegeven en vele oefeningen had gadeslagen. Ook een Nederlandse Atlantic, op Tenerife gestationeerd van 21 tot 31 maart, nam deel aan de onderzeebootbestrijdingsoefeningen.

Na een korte week op zee, werd donderdag 31 maart afgemeerd te Las Palmas voor een routine bezoek alwaar de cursisten van de hogere krijgsschool debarkeerden. De zon bleef schijnen, zodat iedereen terug kon blikken op een fijn en lang Paasweekeinde toen het eskader op dinsdagmorgen 5 april weer naar zee vertrok. Naast vele procedurele, verbindings- en zeemanschappelijke oefeningen werd het onderzeebootbestrijdings-opwerkprogramma met Hr.Ms. Zeehond voortgezet, waarbij exercitie torpedo's door schepen en hefschroefvliegtuigen werden gelanceerd en werden als voorbereiding op het komende lanceerprogramma vele luchtdoel-richtoefeningen gehouden op de organieke hefschroefvliegtuigen wegens het ontbreken van het MU-2F-doelsvliegtuig.

Van 8 tot 11 april bracht het eskader een informeel bezoek aan Casablanca. Velen maakten van de gelegenheid gebruik een bezoek te brengen aan het bedoeïenstadje Marakech. Ook werden vele sportwedstrijden gehouden en een aantal opvarenden zochten hun ontspanning in de oude Kashba van Casablanca of aan het strand.

De schepen ontmeerden maandagmorgen 11 april om koers te zetten naar het oefengebied ten noordwesten van Casablanca om aldaar, naast onderzeebootbestrijdingsoefeningen, een geleidewapen-lanceerprogramma uit te voeren met behulp van drones, die door de firma Schreiner vanaf Hr.Ms. Zuiderkruis werden gelanceerd. In de nacht van 11 op 12 april werd een nachtelijke ontmoetingsoefening gehouden met Britse Springtrain Forces, waarna op 12 en 13 april het lanceer programma werd uitgevoerd, hetgeen helaas weinig succesvol verliep. Des nachts werd opgestoomd naar een oefengebied in de ingang van de Western Approaches waar het eskader voor de laatste maal deze reis kon profiteren van de aanwezigheid van Hr.Ms.

Tonijn. Tevens vond een luchtverdedigingsoefening plaats met aanvalsvliegtuigen, opererend vanuit Gibraltar.

Op 15 april arriveerde het eskader in de Spaanse havenstad Malaga voor een routine bezoek, tot maandag 18 april, waarop het eskader weer vertrok op weg naar Den Helder. Vanwege de hoge Speed of Advance konden slechts procedure-oefeningen worden uitgevoerd. De organieke hefschroefvliegtuigen konden weer vlieg-oefeningen houden met de eskaderschepen, waar zij in verband met het drukke onderzeebootbestrijdingsprogramma niet aan toe waren gekomen.

Op vrijdag 22 april meerde het eskader af te Den Helder na een afwezigheid van zes weken.

Samenstelling van Task Group 429.5 gedurende de voorjaarsreis van 24 mei tot 24 juni: Hr.Ms. De Ruyter, Hr.Ms. Zuiderkruis, Hr.Ms. Bloys van Treslong, Hr.Ms. Callenburgh, Hr.Ms. Philips van Almonde en Hr.Ms. Tjerk Hiddes (vanaf 30 mei).

Na een onderhoudsperiode van vier weken, waarin vele compensatie- en feestdagen vielen, vertrok het eskader de derde Pinksterdag, dinsdag 24 mei naar zee voor een oefenreis in de Oost-Atlantische Oceaan. voor deelname aan de NATO-oefening Ocean Safari van 8 tot 17 juni en de nationale oefening Copper Nut van 21 tot 24 juni, die gehouden werd in de wateren ten noorden van de Waddeneilanden. Na twee oefeningen op de Noordzee, waarbij onder meer luchtdoelschietoefeningen werden gehouden op een MU-2F-doelsvliegtuig, liepen Hr.Ms. De Ruyter en Hr.Ms. Bloys van Treslong in de vroege morgen van 26 mei de haven van IJmuiden binnen teneinde ministers en staatssecretarissen van het kabinet te embarkeren. Gedurende de dag werden diverse demonstraties gehouden, waaraan onder meer een Orion van Valkenburg en mariniers van de Joost Dourlein kazerne deelnamen. Na een geslaagde dag werden de gasten in de namiddag te Den Helder gedebatteerd om vervolgens gedurende de nacht op te stomen naar Zeebrugge om op 27 mei 's morgens de permanente militaire vertegenwoordigers van het Militair Comité aan boord van Hr.Ms. De Ruyter en Hr.Ms. Philips van Almonde in te schepen. Wederom volgde een dag van demonstraties, waarbij onder meer een luchtverdedigingsoefening werd gehouden met Belgische jachtvliegtuigen.

Des middags werd aan de Parkkade afgemeerd voor een informeel bezoek aan Rotterdam van 27 tot 30 mei, in het kader van de manifestatie Rotterdam Maritiem. Ondanks het druilerige weer ondervond de taptoe door de marinierskapel gehouden grote belangstelling. Vele opvarenden maakten van de gelegenheid gebruik om het weekeinde thuis door te brengen.

Vol goede moed vertrok het eskader, nu versterkt met Hr.Ms. Tjerk Hiddes, maandag 31 mei weer naar zee om via het Kanaal en de Golf van Biskaje op

te stomen naar Lissabon. Aan boord van Hr.Ms. De Ruyter was thans de vluchteenheid van Hr.Ms. Van Kinsbergen gedetacheerd teneinde over twee hefschroefvliegtuigen in het eskader te kunnen beschikken. Gezien de hoge Speed of Advance bleven de oefeningen slechts beperkt tot procedure- en vlieg oefeningen met de boordhefschroefvliegtuigen. Helaas kon vanwege de weersomstandigheden een passex met Franse jachtvliegtuigen geen doorgang vinden. Op woensdag 1 juni werd in de Golf van Biskaje rendez-vous gemaakt met Hr.Ms. Tijgerhaai, waarna een dag volgde met onderzeebootbestrijdingsoefeningen, zodat de onderzeebootbestrijders nog behoorlijk aan hun trekken kwamen. Tevens nam een Franse Atlantic deel waardoor meer geavanceerde oefeningen mogelijk waren.

Voorafgaande aan de oefening Ocean Safari 1983 werd van 3 tot 6 juni een routine bezoek gebracht aan Lissabon. Op maandag 6 juni kozen de eskadereenheden, nu als Task Group 404.1, weer zee samen met Portugese eenheden, verenigd in Task Group 404.2 om op te stomen naar een oefengebied ten westen van Lissabon, waar tot 8 juni gezamenlijke oefeningen werden gehouden tijdens de opwerkfase van de NATO-oefening Ocean Safari. Tijdens deze oefening was voor de eskadereenheden de taak weggelegd om een konvooi te begeleiden van Lissabon naar Ponta Delgada op de Azoren en vervolgens naar Falmouth. Hierbij werden onder meer Defended Lane operaties uitgevoerd en waren er veel interacties op alle warfare gebieden waardoor aan de schepen een uitstekende oefengelegenheid werd geboden. De samenwerking met zoveel geallieerde strijdkrachten elk met hun eigen mogelijkheden en beperkingen, alsmede met koopvaardij schepen maakte deze oefening meer dan zo maar een NATO-oefening.

Terugkijkend op een geslaagde oefenperiode werd op 17 juni Plymouth aangedaan voor een routine bezoek tot 20 juni, waarna het eskader koers zette naar de wateren ten noorden van de Waddeneilanden voor deelname aan de nationale luchtverdedigingsoefening Copper Nut, voorgegaan door Hr.Ms. Philips van Almonde, die individueel naar Den Helder was opgestoomd. In verband met deelname van de eskadercommandant aan de Post Exercise Discussion van Ocean Safari werd het bevel van 20 tot 24 juni waargenomen door de commandant van het fregattensquadron.

Oefening Copper Nut was een herhaling van de reeds eerder in het jaar gehouden oefening Ginger Nut met dien verstande dat de oefenperiode werd gekenmerkt door uitstekend weer, waardoor de vliegtuigmisssies alle doorgang konden vinden. De geoefendheid ging met sprongen vooruit, naarmate de dagen verstreken en dankzij de grote inspanning van het personeel werd in korte tijd een goed niveau bereikt.

In het algemeen kan worden gesteld dat de oefening een succes is geworden, wat zeker niet in de laatste plaats te danken was aan de zeer enthousiaste medewerking van de Koninklijke luchtmacht. Zij leverden een grote bijdrage aan het welslagen van deze oefening, door de grote aantallen vliegtuigen en

de aan boord van Hr.Ms. Zuiderkruis ingescheepte Jamcar. Vooral de aanvalsmisaties met een afgewogen verhouding pro-Koninklijke luchtmacht (aanvalstactieken) en pro-Koninklijke marine (geleide wapen profielen) zijn van groot nut geweest. Ondanks het feit dat het in opzet een nationale aangelegenheid was maakten ook, overigens op verzoek van Nederlandse zijde, Duitse Starfighters en Tornado's alsmede de Belgische F-16 en Mirages van de gelegenheid gebruik om hun operationele peil te verhogen, voor wat betreft het aanvallen van vlootverbanden. Vrijdag 24 juni vereerden de commandant der zeemacht in Nederland en de chef-staf van het commando tactische luchtsrijdkrachten het eskader met een bezoek en op dezelfde dag liepen de schepen na een geslaagde oefenperiode de haven van Den Helder binnen.

Van 18 juli tot en met 12 augustus genoot de bemanning van het zomerverlof, waarin opgenomen vijf compensatiedagen. Na het zomerverlof werden de werkzaamheden weer opgevat en werd doorgedaan met de voorbereidingen van de najaarsreis.

Samenstelling Task group 429.5 gedurende de najaarsreis van 12 september tot 25 november: Hr.Ms. De Ruyter, Hr.Ms. Zuiderkruis, Hr.Ms. Jan van Brakel, Hr.Ms. Bloys van Treslong. Hr.Ms. Abraham Crijnssen, Hr.Ms. Van Kinsbergen en geïntegreerd binnen het eskader het Belgische fregat Zr.Ms. Westdiep.

Uitgerust van het zomerverlof vertrok het eskader maandag 12 september naar zee voor een oefen- en vlagvertoonreis in de Middellandse Zee en Zwarte Zee en deelname aan de oefening Iles d'Or. Na een eerste oefendag op zee meerden Hr.Ms. De Ruyter, Hr.Ms. Bloys van Treslong en Hr.Ms. Abraham Crijnssen af in de sluisen van IJmuiden, teneinde het Militair Comité van de NATO te embarkeren. Na inschepping werd rendez-vous gemaakt met de overige eskadereenheden en gezamenlijk opgestoomd naar Den Helder, waarbij gedurende de opmars diverse demonstraties werden gehouden. Na debarkatie van de gasten zetten de schepen koers naar het zuiden en werd via het Kanaal, de Golf van Biskaje en de Straat van Gibraltar opgestoomd naar de Middellandse Zee. Helaas moest Hr.Ms. Jan van Brakel naar Portsmouth worden gedirigeerd voor spoedeisende herstelwerkzaamheden. In de nacht van 15 op 16 september werd rendez-vous gemaakt met Hr.Ms. Evertsen die ter hoogte van Portugal bezig was met een individueel beproevingsprogramma. Aldus versterkt zette het eskader zijn opmars voort en passeerde zaterdag 17 september 's-avonds de Straat van Gibraltar.

Hr.Ms. Zuiderkruis splitste zich af om brandstof te laden te Gibraltar. Op 18 september werd rendez-vous gemaakt met Hr.Ms. Tijgerhaai, met de commandant van de onderzeedienst geëmbarkeerd, teneinde Hr.Ms. Tijgerhaai aan een inspectieprogramma te onderwerpen, waarbij het eskader als opponent fungeerde. Langzaam de oefengebieden verplaatsend in de richting van Italië werden de komende dagen een aantal onderzeebootbestrijdingsoefeningen gehouden, met deelname van een

Nederlandse Atlantic opererend vanaf Ibiza. Tijdens de oefeningen werd tevens een torpedolanceerprogramma uitgevoerd. Inmiddels hadden Hr.Ms. Zuiderkruis en Hr.Ms. Jan van Brakel zich op 19 september weer bij het eskader gevoegd en verliet Hr.Ms. Evertsen op 21 september het verband om het individuele beproevingsprogramma voort te zetten.

Na een intensief oefenprogramma arriveerden de schepen 23 september te Napels voor een informeel bezoek tot 27 september. Vijfhonderd opvarenden van het eskader werden in de gelegenheid gesteld tot een audiëntie bij Zijne Heiligheid de Paus en maakten verder van de mogelijkheid gebruik de oude stadsdelen van Rome te bezichtigen. Ook bezoeken aan het eiland Capri en Pompeï stonden voor velen op het programma.

Na een zonnig en geslaagd weekeinde vertrokken de schepen naar zee en zetten koers naar de wateren bezuiden Kreta. Naast onderzeebootbestrijdingsoefeningen met Hr.Ms. Zwaardvis en Nederlandse Orions, opererend vanaf Sigonella, werden luchtdoelschietoefeningen gehouden op een MU-2F-doelsvliegtuig, opererend vanaf het vliegveld Souda op Kreta. Op 1 oktober wist Hr.Ms. Bloys van Treslong met het boordhefschroefvliegtuig foto-opnamen te maken van de Slava, een Russische geleide wapenkruiser op weg van de Zwarte Zee naar de noordelijke vloot.

In de nacht van 3 op 4 oktober splitste het eskader zich op. Hr.Ms. De Ruyter en Hr.Ms. Van Kinsbergen via de Dardanellen en Bosporus op naar de Zwarte Zee voor een informeel bezoek aan Constanza van 6 tot 11 oktober, Hr.Ms. Jan van Brakel en Hr.Ms. Bloys van Treslong gingen op weg naar Split in Joegoslavië voor een informeel bezoek gedurende dezelfde periode. De overige eenheden bleven nog een dag in het oefengebied ter vervolging van de onderzeebootbestrijdingsoefeningen.

Zr.Ms. Westdiep stoomde 4 oktober op naar Piraeus en 5 oktober ging Hr.Ms. Zuiderkruis naar Iráklion op Kreta voor een routine bezoek van 6 tot 11 oktober terwijl Hr.Ms. Abraham Crijnsen richting Piraeus ging voor een routine bezoek in dezelfde periode. Terwijl de bemanningen van Hr.Ms. Zuiderkruis, Hr.Ms. Abraham Crijnsen en Zr.Ms. Westdiep zich vermaakten op de stranden van Kreta en Griekenland, werden de opvarenden van de overige schepen veelal voor de eerste maal en soms ten tweede male geconfronteerd met een heel andere levenswijze. Opvallend was de terughoudendheid en geslotenheid van de plaatselijke bevolking zodat informele contacten zelden voorkwamen. Ook was er te weinig gelegenheid tot sport en ontspanning en de toeristische trips gaven weinig bezienswaardigheden te zien.

Na met verschillende indrukken uit de diverse havens vertrokken te zijn, maakten de schepen ten oosten van Sicilië weer rendez-vous op 13 oktober en werden onder meer luchtdoel richtoefeningen gehouden met een Learjet 35-A, opererend vanaf Sigonella, en onderzeebootbestrijdingsoefeningen met de Italiaanse onderzeeboot Mocenigo. Ook een Italiaanse Atlantic en twee wal

gestationeerde hefschroefvliegtuigen namen aan de oefening deel. Al spoedig splitste het eskader zich wederom op en zette Hr.Ms. Zuiderkruis, Hr.Ms. Van Kinsbergen en Hr.Ms. Abraham Crijnsen op 14 oktober koers naar Cagliari voor een routine bezoek van 15 tot 17 oktober en gingen Hr.Ms. De Ruyter, Hr.Ms. Jan van Brakel, Hr.Ms. Bloys van Treslong en Zr.Ms. Westdiep op weg naar Catania voor een routine bezoek van 14 tot 16 oktober. De commandant der zeemacht in Nederland en de directeur personeel Koninklijke marine embarkeerden zondagavond aan boord van Hr.Ms. De Ruyter.

Na vertrek ontmoetten alle eskadereenheden elkaar weer ten zuiden van Sardinië op 17 oktober. Zr.Ms. Westdiep verliet 's-avonds het eskader en stoomde individueel op naar Zeebrugge voor het ondergaan van een vervroegde dokperiode. In verband met het slechte weer kon het geleide wapen-lanceerprogramma op 18 oktober geen doorgang vinden. Het weer klaarde echter zienderogen op, waardoor op 19 oktober het programma alsnog kon worden uitgevoerd. Helaas waren de lanceringen niet succesvol.

Hr.Ms. Zuiderkruis werd naar Tarragona gedirigeerd voor het laden van brandstof. De overige eenheden meerden op 20 oktober af te Toulon voor een routine bezoek tot 31 oktober. Na aankomst debarkeerden de commandant der zeemacht in Nederland en de directeur personeel Koninklijke marine om de terugreis naar Nederland aan te vangen. Voor binnenkomst waren de boordhefschroefvliegtuigen van Hr.Ms. Bloys van Treslong en Hr.Ms. Van Kinsbergen afgevoegen voor een detachering te St. Madrier gedurende de binnenligperiode. Zaterdag 22 oktober arriveerde Hr.Ms. Zuiderkruis, zodat het eskader weer compleet was.

Vele opvarenden maakten van de gelegenheid gebruik om gedurende deze langere binnenlig- en onderhoudsperiode hun echtgenote of vriendin te laten overkomen. Er werden vele sportwedstrijden gehouden zowel intern eskader als tegen Franse marine-eenheden. Velen maakten een rondrit door het achterland of langs de kust van de Franse Riviera. Hr.Ms. Bloys van Treslong bevond zich van 24 tot 28 oktober buitengaats in verband met beproevingen en 29 oktober arriveerde Hr.Ms. Kortenaer te Toulon om de gelederen van het eskader te versterken. Door het uitvallen van de oefening Iles d'Or vertrok het eskader 31 oktober, eerder dan aanvankelijk gepland, weer naar zee, na eerst jongstejaars adelborsten te hebben ingescheept, om deze kennis te laten maken met alle aspecten van de varende marine.

Na vertrek vlogen de boordhefschroefvliegtuigen weer op. Het weer zat na vertrek niet mee, zodat vele adelborsten kennis maakten met het fenomeen zeeziekte en ondervonden dat het bepaald geen pretje was. De komende weken werd vooral aandacht besteed aan het opwerken van het eskader op het gebied van de oppervlakte-oorlogvoering. Vele oefeningen vonden in dit kader plaats, waarbij ook een Nederlandse Atlantic deelnam opererend vanaf Nîmes Garons. Op dinsdag 8 november werden voornoemde oefeningen afgewisseld door wederom een dag vol met geleide wapenlanceringen. Routine bezoeken werden gebracht aan Barcelona van 4 tot 7 november en

aan Valencia van 11 tot 14 november in welke havens de opvarenden konden genieten van alles wat Spanje te bieden heeft.

Na aankomst te Valencia debarkeerde de eskadercommandant voor deelname aan de Allied Commander Atlantic Commanders Conference van 14 tot 18 november. Gedurende deze periode werd het bevel over het eskader waargenomen door de commandant van Hr.Ms. De Ruyter. Na vertrek uit Valencia op 14 november werd rendez-vous gemaakt met de Spaanse schepen Diana en Infanta Elena. alsmede de onderzeeboot Galerna met welke eenheden tot 16 november gezamenlijke oefeningen werden gehouden in de wateren ten zuidoosten van Valencia.

Inmiddels hadden Hr.Ms. Van Kinsbergen en Hr.Ms. Kortenaer op 14 oktober het eskader verlaten voor een gezamenlijke opmars naar Den Helder, een opmars die voor de overige schepen begon op 16 november, op weg naar Lissabon waar de schepen afmeerden voor een routine bezoek van 18 tot 21 november. Tijdens de passage door de Straat van Gibraltar vond er nog een luchtverdedigingsoefening plaats met aanvalsvliegtuigen van de Royal Air Force Gibraltar. Dit was de laatste oefening met buitenlandse eenheden, want na vertrek uit Lissabon, alwaar de eskadercommandant weer geëmbarkeerd was, werd met een hoge Speed of Advance koers gezet naar Nederland, waar het eskader 25 november Den Helder binnenliep.

Havenbezoeken:

Land	Plaats	Van	Tot
Schotland	Dundee	11 februari 1983	14 februari 1983
Spanje	Tenerife	14 maart 1983	18 maart 1983
Spanje	Las Palmas	31 maart 1983	5 april 1983
Marokko	Casablanca	8 april 1983	11 april 1983
Spanje	Malaga	15 april 1983	18 april 1983
Portugal	Lissabon	3 juni 1983	6 juni 1983
Engeland	Plymouth	17 juni 1983	20 juni 1983
Gibraltar	Gibraltar	17 september 1983	17 september 1983
Italie	Napels	23 september 1983	27 september 1983
Griekenland	Iraklion	6 oktober 1983	11 oktober 1983
Italie	Cagliari	15 oktober 1983	17 oktober 1983
Spanje	Tarragona	20 oktober 1983	20 oktober 1983
Frankrijk	Toulon	22 oktober 1983	31 oktober 1983
Spanje	Barcelona	4 november 1983	7 november 1983
Spanje	Valencia	11 november 1983	14 november 1983
Portugal	Lissabon	18 november 1983	21 november 1983